

ПРО ПІДГОТОВКУ КАДРІВ У ЗВ'ЯЗКУ З УТВОРЕННЯМ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ з питань геодезії, картографії та кадастру

Валентин БОРОВИЙ,

виконуючий обов'язки ректора, завідувач кафедри землеустрою та кадастру, геоінформаційних систем і технологій Університету новітніх технологій (Київ), академік Академії наук Вищої школи по відділенню наук про Землю, доктор технічних наук, професор

УДК 332.01

Новина, що з метою оптимізації системи центральних органів виконавчої влади Кабінет Міністрів України постановою № 442 від 10.09.2014 року утворив Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру, реорганізувавши Державне агентство земельних ресурсів України шляхом перетворення, стала для мене особливо приємною, адже про необхідність такої служби я акцентував увагу в одній із статей, надрукованих у «Землевпорядному віснику» [1].

Нарешті міркування про державний статус служби геодезії та картографії, яка має бути відповідальною за топографо-геодезичну, картографічну і землевпорядну діяльність в усіх сферах економіки України знайшли вирішення.

На сьогодні в галузі геодезії та землеустрою маємо ситуацію, за якої напрями навчання, роботи і наукової діяльності умовно можна кваліфікувати так:

1 Фахова підготовка бакалаврів в галузі знань «Геодезія та землеустрій» та спеціалістів і магістрів, зокрема, зі спеціальності «Землеустрій та кадастр», виконується 37 вищими навчальними закладами України за стандартними навчальними планами.

2 Робота землевпорядника як технологія виконання багатьох актуальних питань сьогодення науковою складовою віднесена до економічних наук.

3 Робота в галузі геодезії, фотограмметрії і картографії в частині як спеціальних робіт, так і в землеустрої та кадастрі, геоінформаційних системах і технологіях та інше, за науковою складовою належить до двох наукових спеціальностей «Геодезія, фотограмметрія та картографія» і «Кадастр та моніторинг земель», що віднесені до технічних наук.

4 На часі, на мій погляд, в утвореній Державній службі України з питань геодезії, картографії та кадастру розпочати формування структури (департаменту) з підготовки кадрів вищої кваліфікації, яка б могла виступити ініціатором створення спеціалізованої Вченої ради по захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей галузі знань «Геодезія та землеустрій» з врахуванням наведених нижче пропозицій. Перевагою такої спеціалізованої Вченої ради, в першу чергу, буде практична спрямованість наукових досліджень та актуальність тематики дисертаційних робіт.

5 Наявність в структурі Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру департаментів топографо-геодезичної, картографічної та землевпорядної діяльності, а також враховуючи, що навчання фахівців цих спеціальностей відбувається в одній галузі знань за спільними програмами, логічно створити спеціалізовану Вчену раду із захисту кандидатських дисертацій, що відповідають профілю роботи, саме при Державній службі України з питань геодезії, картографії та кадастру.

6 Якість наукових публікацій окремими науково-технічними та науково-виробничими збірниками є основою майбутніх дисертаційних досліджень. Більша частина цих досліджень має базуватися на результатах практичної роботи.

**«Землепорядний вісник»
уже розширив наукову
спрямованість. Тепер слово
за департаментом атестації
кадрів МОН України**

За час наукової діяльності я мав можливість публікувати свої дослідницькі напрацювання в наукових журналах та збірниках СРСР, України як відкритого, так і закритого типу, а також у зарубіжних виданнях. Для порівняння можу з задоволенням констатувати, що науково-виробничий журнал «Землепорядний вісник» має суттєві переваги: актуальність тематики та змісту; практичний досвід; діалог з читачем; авторитетний редакційний склад; щомісячний випуск; хороший формат, оформлення публікацій за вимогами ВАКУ; цікаві рубрики; друкування законів та нормативних матеріалів, що мають практичне застосування — роблять видання і цікавим, і корисним.

Аналіз публікацій «Землепорядного вісника» попередніх років та 2014 року підтверджує, що низка статей та наукових публікацій, відповідно до паспорту спеціальності затвердженого постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року № 23-08/4, можуть бути віднесені до наукової спеціальності «Кадастр та моніторинг земель», що відноситься до технічних наук. Але згідно з постановою президії ВАК України від 30.03.2011 року № 1-05/3 матеріали, опубліковані «Землепорядним вісником», зараховуються лише для дисертацій з економічних наук.

Невідповідність окремих опублікованих матеріалів науковій орієн-

тації журналу — економічному напрямку — звужує їх практичну доцільність, оскільки вони не можуть бути зараховані до наукових спеціальностей галузі знань «Геодезія та землеустрій» — технічні науки.

У цьому бачу певний недолік, а одночасно перспективу видання, оскільки воно має можливість через ВАК — нині через Департамент

7 Раніше вже була озвучена [1] пропозиція створення на базі шести ВНЗ м. Києва, що готують фахівців в галузі знань «Геодезія та землеустрій», одного спеціалізованого — Державного університету геодезії і землеустрою. Переконалий, що якість підготовки фахівців з усіх спеціальностей галузі (в т.ч. і наукових) в такому ВНЗ буде набагато кращою.

**Контрольні від спеціальної
державної комісії — єдина
можливість реально визначити
рівень знань старшокурсників**

Ми всі добре інформовані, чого варті дипломи багатьох ВНЗ, які купуються і які вже серйозно не сприймають на виробництві. Доцільно було б створити спеціальну державну комісію, яка б з відома МОН проводила контрольні рейди по навчальних закладах з письмовим іспитом студентів 4-го і 5-го курсів і давала оцінку діяльності без права її оскарження. Тоді кількість ВНЗ з підготовки фахівців з землеустрою та кадастру і геодезистів скоротиться у кращому випадку до десяти і навіть менше.

атестації кадрів МОН України, який визначає перелік видань, у яких можуть публікуватися результати дисертаційних досліджень на здобуття наукових ступенів доктора та кандидата наук, — вирішити проблему і додатково розширити наукову спрямованість — на спеціальності «Кадастр та моніторинг земель».

**Анонімне оцінювання
майбутніх кандидатів наук —
вимога нинішнього стану науки**

Що стосується підготовки кандидатів наук, то тут потрібний особливий відбір здібної молоді, без кумівства, панібратства, з досвідом роботи у виробничій сфері. Вступний іспит зі спецпредмету треба вести письмово, як це колись робилося в Академіях наук, на зразок незалежного зовнішнього оцінювання. Теми — на вибір, анонімне оцінювання — письмовим підтвердженням всіх членів комісії.

**Першочергово
атестувати треба тих,
кто безпосередньо відповідає
за якість і ефективність
виконання робіт**

Система атестації кадрів в умовах інтенсивного використання інформаційних технологій і засобів автоматизації польових і камеральних робіт повинна передбачати контроль знань спеціалістів головним чином у цій сфері, а не перевірку елементарних понять з топографії, геодезії, картографії, землеустрою, які не сумісні з діяльністю кожного професіонала. Таку атестацію можна робити тільки для керівного складу. Саме він відповідає за якість і ефективність виконання робіт. Якщо не буде відповідної віддачі, то не допоможе і «липовий» сертифікат про атестацію [2].

ДОНИНІ ПОМИЛЯЄМОСЯ, БО ВОЗА ПОСТАВИЛИ ПЕРЕД КІНЬМИ

Уваги заслуговує **визначення функціональних обов'язків геодезистів, картографів і землевпорядників** у сфері землеустрою та кадастру земель. У Законі України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо дерегуляції господарської діяльності з проведення землеустрою та землеоціночних робіт)» питання кадрового забезпечення виконання цих робіт трактується з порушенням технологічної послідовності виробничих процесів, оскільки спочатку розглядаються землевпорядні роботи, а потім інші. Саме порушення цього принципу із приниженням ролі геодезичних, топографічних і картографічних робіт призвело до глобальних помилок при складанні кадастрової карти України, незбалансованості земельних ресурсів, а також до матеріальних, технічних та моральних втрат під час земельної реформи.

■ Свої думки з приводу змін, що відбуваються у сфері землеустрою та кадастру, підсумую такими пропозиціями:

1. *Редакційній колегії науково-виробничого журналу «Землевпорядний вісник» ввести рубрики «Економічні науки» і «Технічні науки» з розміщенням статей, що будуть братися за основу відповідних дисертаційних досліджень.*
2. *Редакційній колегії звернутися за дозволом до МОН України про зарахування опублікованих статей для захисту дисертацій як економічного напрямку, так і технічного.*
З реалізацією пунктів 1, 2 науково-виробничий журнал «Землевпорядний вісник» розширить свій статус серед друкованих наукових фахових видань, бо авторитетно представлятиме ще одну сферу наукових досліджень, зокрема, в галузі знань «Геодезія та землеустрій».

Передусім в такому важливому документі мають бути відображені роль, місце і ступінь використання Державної геодезичної мережі (ДГМ) у землевпорядних роботах, застосування GPS-техніки, аерофотознімання і картографування територій в необхідних масштабах, фіксація меж районів і областей, що дасть змогу забезпечити чітку структуру балансу землі, контроль земельних ресурсів населених пунктів, державного фонду тощо в межах кожного району. З огляду на наявність в Україні 1500 систем координат потрібна була програма їх контролю та прив'язки до ДГМ, атестації кадрів для виконання цих робіт.

Провина попередньої служби геодезії, картографії та кадастру в тому, що вона повинна була відстежувати ці процеси і своєчасно на державному рівні доповідати про можливі загрози. Очевидно також, що тут могла би, але не спрацювала невідомо ким ліквідована **Інспекція геодезично-картографічного нагляду**, яку треба відновити. Якби це сталося, то зараз через 10 років ми не мали б проблем з кадастровою картою України.

3. *Розширити склад редакційної колегії за рахунок включення докторів технічних наук наукових спеціальностей технічного напрямку «Геодезія, фотограмметрія та картографія» і «Кадастр та моніторинг земель».*
4. *Державній службі з питань геодезії, картографії та кадастру звернутися до МОН України з проханням про відкриття спеціалізованої Вченої ради по захисту кандидатських дисертацій за науковими спеціальностями «Геодезія, фотограмметрія та картографія» і «Кадастр та моніторинг земель».*

Загалом це розширить функції і поліпшить наукові дослідження структур Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру та позитивно вплине на підготовку наукових кадрів у галузі «Геодезія та землеустрій».

На закінчення автор з задоволенням висловлює подяку доктору технічних наук професору Барану П.І. за корисні поради при підготовці статті.

Література

1. Боровий В.О. Проблеми та пропозиції до якості підготовки фахівців напрямку «Геодезія, картографія та землеустрій». // Землевпорядний вісник. — № 7. — 2013. — С. 7-11.
2. Боровий В.О. Сертифікація інженерів-геодезистів та інженерів-землевпорядників. Що треба змінити? // Землевпорядний вісник. — № 1. — 2013. — С.13-14.

ON TRAINING FOR THE ESTABLISHMENT OF STATE SERVICE OF UKRAINE ON GEODESY CARTOGRAPHY AND CADASTRE

BOROVYJ Valentin

An analysis of the training of specialists in the field of knowledge «Geodesy and Land Management» Ukrainian universities and industrial structures of the State Service for Geodesy, Cartography and Cadastre, justified the legality of the creation of the Specialized Scientific Council for PhD theses at just above the public service. At the same time, proposals to adjust the scientific publications of scientific and industrial collection «Zemlevporyadny visnyk» articles, both economic and technical trends.

Keywords: geodesy, land management, inventory, Academic Council, thesis.

* * *

Borovoj Valentin, Acting Rector, Head of the Department of Land Management and Cadastre, geographic information systems and technology at the University of new technologies (Kiev), academician of the Academy of Sciences of the Graduate School in the Department of Earth Sciences, doctor of technical sciences, professor.

О ПОДГОТОВКЕ КАДРОВ В СВЯЗИ С СОЗДАНИЕМ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СЛУЖБЫ УКРАИНЫ ПО ВОПРОСАМ ГЕОДЕЗИИ КАРТОГРАФИИ И КАДАСТРА

Валентин БОРОВОЙ

В результате анализа учебной подготовки специалистов в отрасли знаний «Геодезия и землеустройство» высшими учебными заведениями Украины и производственной работы структуры Государственной службы по вопросам геодезии, картографии и кадастра, обоснована правомерность создания специализированного Ученого совета по защите кандидатских диссертаций как раз при вышеупомянутой Государственной службе. При этом внесены предложения по корректировке научных публикаций научно-производственным сборником «Землевпорядный вестник» статей, как экономического, так и технического направлений.

Ключевые слова: геодезия, землеустройство, кадастр, Ученый совет, диссертация.

* * *

Боровой Валентин Александрович, исполняющий обязанности ректора, заведующий кафедрой землеустройства и кадастра, геоинформационных систем и технологий Университета новейших технологий (Киев), академик Академии наук Высшей школы по Отделению наук о Земле, доктор технических наук, профессор.